

KIVIKOT, SORATARHAN JA KUIVANDAIKAN

PERUSTAMINEN JA KUIVAKKOKASVUT

KIVIKKOTARHA ON TIETOSANAKIRJAN MUKAAN "PUUTARHASSA OLEVA ISTUTUSALUE, JOSSA ON KIVIÄ JA KORISTEKASVIA!"

NYKYÄN ON LISÄÄNTYNYT KIINNOSTUS KIVI-KALLIO JA KIVIKKO-PUUTARHOIHIN

HUOMIOIDAAN TONTILLA OLEVAT SIIRTOLOHKAREET, ISOT KIVET JA KALLIOT.

MUOKATAAN NIIDEN YMPÄRISTÖ KAUNIIKSI KOKONAISUUKSIKSI

KOHOENKIT, PENKERRYKSET JA PIHA-ALTAIDEN YMPÄRISTÖT VOIVAT OLLA OSA KIVIKKOTARHAA

TONTIN LAIDALLA OLEVA RINNE, VOI TOIMIA KIVIKKOTARHAN POHJANA.

KIVIKKOTARHAN RAKENTAMINEN ON HELPOINTA, KUN TONTILLA ON LUONNOSTAAN KIVIÄ, LOUHIKkoa TAI KALLIOTA.

ON HYVÄ TARKASTELLA TONTIA SILLÄ MIELELLÄ, ETTÄ KIVIKKOTARHAN RAKENTAMINEN SOPISI PIHAN TYyliIN JA LUONTEESEEN.

ON VAROTTAVA SITÄ IDEAA, ETTÄ KASAA^{TAAN} KIVIÄ PYÖREÄKSI KUMMUKSI TASAMAALLE KESKELLE NURMIKkoa. (MUISTUTTAA HELPOSTI HAUTAKUMPUA!)

KIVET

KIVEI KERAÄVÄT LÄMPÖÄ
JA PIDÄTTÄVÄT KOSTEUTTA

KIVET OVAT VASTAVIÄMMÄ!

- SOPIVIEN JA KAUNTIEN KIVIEN ETSIMINEN, VOI OLLA SEIKKAILU.
- KIVELLÄ VOI OLLA TARINANSA JA SITÄ ON MUKAVA MUISTELLA.
- JOS TONTILLA ON KIVIÄ, NUN SE ON PARAS TILANNE JA NUTTA ON HELPO HYÖDYNTÄÄ
- LÄHELTÄ SAATAVAT KIVET NÄYTTÄVÄT LUONNOLLISEMMLTA
- LUAN PIENET KIVET EIVÄT PYSY PAIKOILLAAN (NUSTA VOI TEHDÄ KIVIPUROJA TAI KUMMELEITA!)
- PARAS KIVIKKO TULEE VAIHTELEVAN KOKOISISTA KIVISTÄ
- MUOTOJAKIN ON HYVÄ TARKASTELLA ONKO KAIKKI KIVET TERÄVÄKÄRKISIA VAI PYÖREITÄ!

KIVET ANTAVAT SUOJAA AROILLE KASVEILLE

- PUUTARHASSA KIVISOMMITELMAT RATKAISEVAT VUODENAIKOJEN VAIHTELUITA.
- KUKAT KUIHTUVAT, LEHDET VARISEVAT, MYYPÄT TEKEVÄT TUHOJAAN, MUTTA KIVET PYSYVÄT!
- KIVI ON HYVÄ VALINTA JA KIVIÄ ARVOSTETAAN YHÄ ENEMMIN PUUTARHANTOISSA!
- KIVISOMMITELMAT PUUTARHASSA OVAT OLLIET MAAILMALLA NIIN SUOSITTUJA ETTÄ ESIM. ENGLANNISSA KIELLETTIN KIVIEN KERAÄMINEN ERÄÄLTÄ RANNIKKOSEUDULTA.
- KUORMA-AUTO TOISENSA JÄLKEEN VEI KIVIKUORMIA POIS, SILLÄ SEURAUKSELLA, ETTÄ MATALAT RANTATÖRMÄT ALKOIVAT HOUHTOUTUA MEREEN.
- NIIDEN EDUSTALLA LUONTAISESTI SIJAINNEET KIVET EIVÄT ENÄÄ OLLIET MURTAMASSA NOUSUVEDEN TURSUKSIA!

KIVIEN KERAÄMINEN VAATII MAANOMISTAJALTA LUVAN!

SUUNNITTELU LÄHTEE KIVIKKOTARHAN TARPEESTA

- **PAIKAN VALINTA** → RINTEESEEN, PORRASJUOKSUN LUSKAAN, SEINÄN VIEREEN
- **KOKO** → JOS KORKEUS ON 1mT LEVEYDEN TULISI OLLA 4-5mT
- **MUOTO** → SOPII AJATELTUUN PAIKKAAN, PYÖREÄ, MUURIMAINEN, PORRASMAINEN
- **TARKOITUS** → KUKKIVA KIVIMUURI, VYTTÄRÄ, MONIMUOTOINEN KIVIKKO (KIVIKKO-KASVEJA, PERENNOJA, MATAIA PENSAITA)
- **HYVÄ OTTAA HUOMION**
 - **TONTIN KORKEUSEROT** → KALLIORINNE IHANNE, KUMPUILEVA MAASTO SOPIVA
 - **EPÄSYMMETRISYYS** → LUONNOLISUUS SYNTYÄ KUN KIVIKKO ON EPÄSYMMETRINEN
 - **ERILAATUSET KIVET** → VAHTELEVAN MUOTOISET, ROSOISET, ERIVÄRISET, SAMMALEISET
 - **KIVIEN KOKO** → MONEN KOKOISET KIVET OVAT LUONNOLLISSIA JA SOPIVIA
 - **VESI JA KIVI HYVÄ YHDISTELMÄ** → PURO, LAMMIKKO JA ALIAS TÄYDENTÄVÄT KIVIKKOA
 - **ASKELKIVET JA POLUT ELÄVÖITTÄVÄT** → SOPIVIA LUONNON KIVET JA LUSKE-KIVET

KIVIKON RAKENTAMINEN

TÄRKEÄÄ SÄILYTTÄÄ MAASTON
ALKUPERÄINEN LUONNE

KARUA KALLIONTYTTÄ EI KANNATA
TASOITTAA MUHMAN AHKE, VAAN
TÄYDENTÄÄ JA MUKAILLA LUONNON
KÄDENJÄLKEÄ. PAULASTAA KALLIOTA
JA LISÄTÄ KASVUPOTEROITA, NUN
ETÄ SE NÄYTTÄÄ LUONNONMUKSELTA!

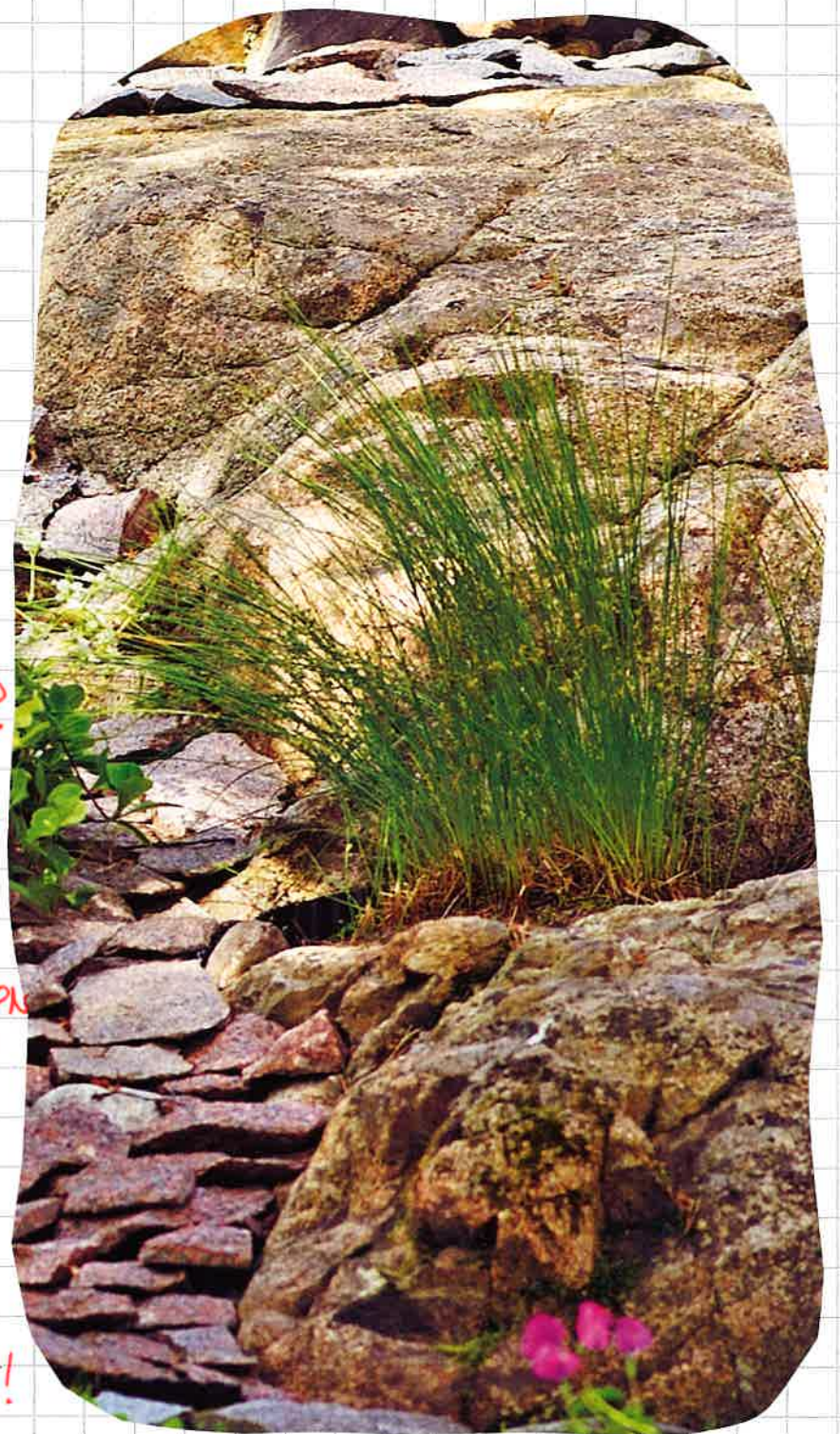
KIVIKKOTARHAN TÄRKEIN ASIA ON OJITTAMINEN

LUONNONKALLIOKOLKON PITÄÄ HUOLEHTIA,
ETÄ VESI EI JÄÄ SEISOMAAN
POTEROIHIN

VEDELLE ON AINA JÄRJESTETTÄVÄ
POISTUMISTIE (TAI ANTAA KALLIONKOLON
OLLA PIENI VESIÄHE, TAI TÄYTTÄÄ SEN
KAUNILLA KIVILLÄ!)

MIKÄÄN KASVI EI MENESTY MÄRÄSSÄ
MAASSA "SAATKA" SITEN KIVIKKOKASVIT!

SAVIMAATA PARANNETAAN HIEKALLA, TAI
SORALLA, TAI SITEN SALAOJITTAMALLA!

KASVIEN ISTUTTAMISEN
VOI JAKAA USEALLE
VUODELLE

KIVIKKOPENKIN RAKENTAMINEN

SORATARHA SONTUUN NÄILLÄ
OHJEILLA, MUTTA KIVIÄ VÄHEMMÄN!

KIVET ASETETTU NIIN, ETTÄ REIULI PUOLET
JAA NÄKYVIIN

JAPANIN
VAAHTERA
RUUKUSSA

PIKKU-
PENSAS

NARSISSIA

KIVET OVAT KAIKKI
KUMMIKKAHA
JA SAMAN
VÄRISIÄ.

ISORIKKO

MATALA
HAVU

MAA MUOTOILLAAN
LOIVAKSI
KUMMUKSI

PATJARIEKKO

KIVET LAITETAAN
NIIN, ETTEI NE
KEIKU!

LEVISIÄSTÄ

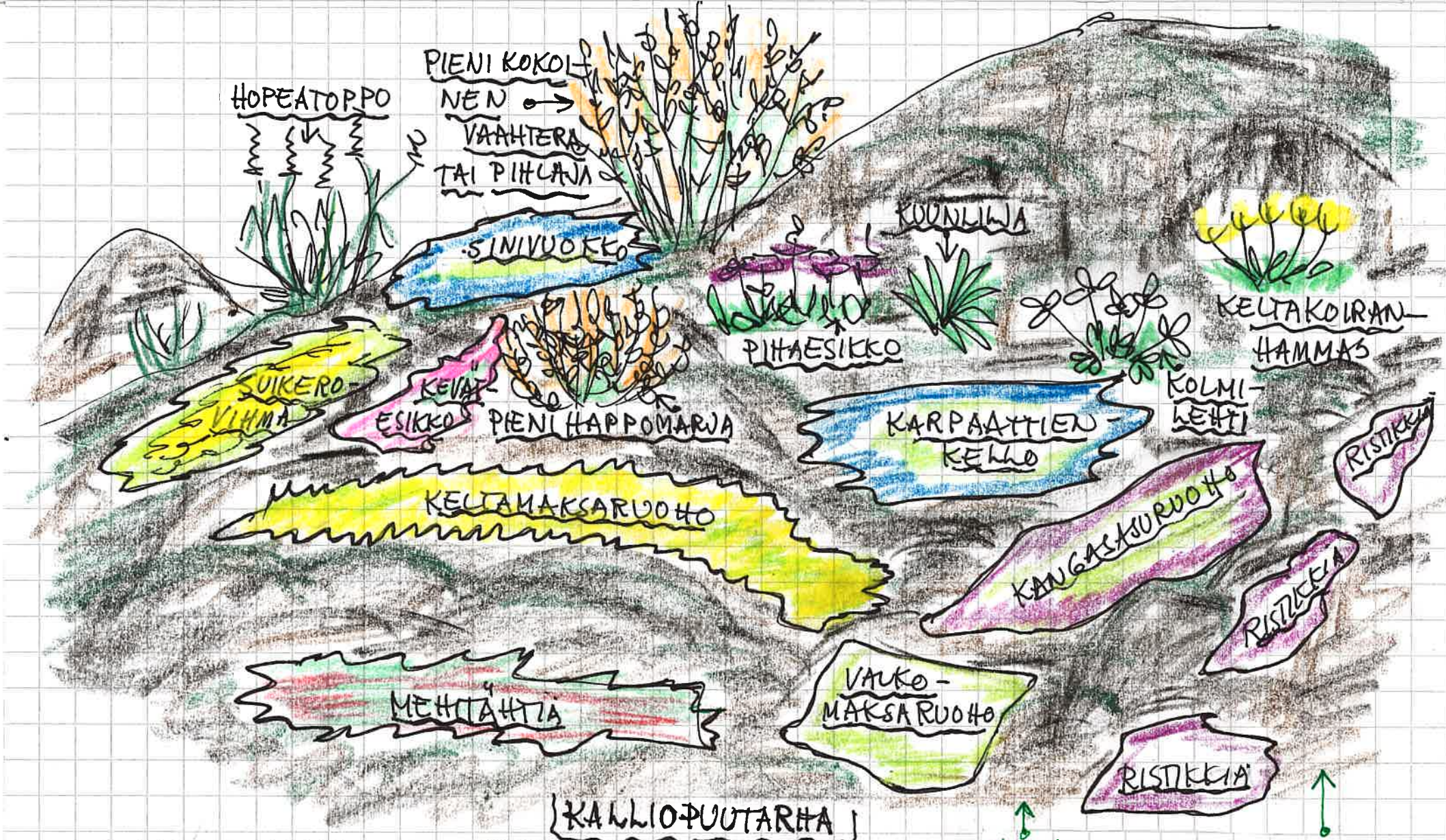
KATEKANGAS
VARMISTAMAAN, ETTÄ
RIKKARUOHOT EI KASVA!

KISSANKÄPÄLÄ

MATALA
HAVU

SORAA
JOKA ON ISO
RAKEISTA

KALLIOPUUTARHA

- LUONNON KALMO OTETTU RAHTIIN!
- PUHDISTETTU JA TÄYTETTY KOLOT LÄPÄISEVÄLLÄ HIEKANSEKAISELLA MULLALLA
- YLÄOSASSA ON PAKSUMPI MULTAKERROS, JOLLOIN PENSAAT JA MULTAA TARVITSEVAT KASVIT TULEVAT TOIMEEN.

- HARMMA ALUE KUVAA KALLIOTA
- JOKAISELLE KASVILLE ON TEHTY OIKEANLAINEN KASVUPAIKKA!

KOHOPIENKKI KIVENMURIKOISTA

PIENTÄ KIVIKKOA EI KANNATA TEHDÄ!

• AURINKOINEN JA SUOJAINEN PAIKKA

• SOPII LOIIVAAN RINTEESEKIN, TAI TASAMAALLE
• MULTAA JA HIEKKAA SEKÄ SORAA

• KIVIEN KESKELE VOI "PIILOTTAA" PIKKUKIVIÄ, TILIMURSKAA, SEMENTTI-PANOJA Y.M.

• TÄSSÄ ISTUTUKSESSA ON KESÄKUKKIA, JOIHIN LANNOITUSTA TARVIITAN ENEMMIN!

POHJALLE SORAKERROS SALAOJITUKSEKSI

• MULTA SEOS SEN MUKAAN MITÄ KASVEJA KASVATETAAN!

• HYVÄ SEKOITUS ON MULTAA, JOSSA ON HUMUSTA, HIEKKAA JA KARKEAA SORAA

• TIIVISTETÄÄN MULTA JA KAIVETAAN SOPIVAN KOKOISET KUOPAT KASVEILLE

• REUNUSKIVET ASETETAAN HALUTTUUN MUOTOON

• PERINTEISET KIVIKKO-KASVIT TARVISEVAT HIEKKAISEN MAAN JA LANNOITUSTA VÄHÄN! (SAMOIN YRTIT)

KIVEN YMPÄRYS PENKKI

- TONTILLA OLEVA KIVI ON HYÖDYNNETTY!
(TAI TUOTU PAIKALLE!)

- KIVEN YMPÄRILTÄ ON OTETTU NIMI POLS

- POKKALKE ON LAITETTU KATEKANGAS ESTÄMÄÄN LÄHELLÄ OLEVAN NURMEN KASVU PENKKIIN

- HYVÄÄ HIEKANSE-KALSTA MULTAA,

- KASVIEN KASVUOLO-SUHTEET OLTAVA SAMANLAISET

← VUORENKILPI

↑
SAMMAKKEIMU

↑
PIKKUSYDÄN

↑
MÄTÄSRIKKO

PENKIN REUNAN SOMISTEENA ON ERIKOKOISIA KIVIÄ.
(KATEKANGAS ON KIVIEN ALLA)
JOLLOIN NURMIKKO EI PÄÄSE PENKKIIN.

YHDEN KASVIN KIVIKKO

AURINKOINEN,
KUUMA JA KUIVA
PAIKKA

PYÖREITÄ LUONNON-
KIVIÄ
SOPIVAAN AURIN-
KOLSEEN
PAIKKAAN

JOS MAA ON
HEINÄSTÄ JA
RIEKKAKASVEJA
ON PALJON,
ON HYVÄ
LAITTAA →
KATEKANGAS

HIEKKAA JA
SORAA
SISÄLTÄVÄÄ
MURTAA →
NIIN, ETTÄ KIVET
JÄÄVÄT PUOLITTAIN
SEN SISÄÄN.

MUITA AURINGOSSA VIILTYVIÄ

- MEHITÄHDET
ERILAISIA
- MÄTÄSLAUKKANEILIKKA

- MAKSARUOHOJA
(ON N. 600 LAJIA)
- VALKOMAKSARUOHO
- KAHKO ~
- LUSIKKA ~
- LYYDIAN ~
- OREGONIN ~
- SÄRMÄ ~

MATALIA

- SIPERIAN ~
- KAMTSAKTAN ~
- MONGOLIAN ~
- KOLTA ~
- KAUKAASIA ~
- TURKESTANIN ~

KORKEAMPIA.

KELTAMAKSARUOHO KUKKII KAUNIISTI
VIILTYESSÄÄN

JAPANILAISTYYPPIÄ KIVIKKOPUUTARHASSA ← SUOMALAISITTAIN

YKSINKERTAINEN ON KAUNISTA!

JAPANILAISTYYPPIIN PUUTARHAAN KUULUVAI

- KIVET → MIEHELLÄÄN PYÖREITÄ, ERIKOKOISIA, LUONNOLLISSINA RYHMINÄ JA PINTOINA
- SORA → PEITTÄÄ KÄYTÄVÄI JA ALUEET, PIDETTÄÄN SIISTINÄ!
- PUU → RAKENTEET YKSINKERTAISIA, TUMMIA JA ELETTÖMIÄ

VALAISTUS ON HILJITTYÄ JA TUNNELMAALLISTA

SAMMAL ON OSA PUUTARHAN ILMETTÄ

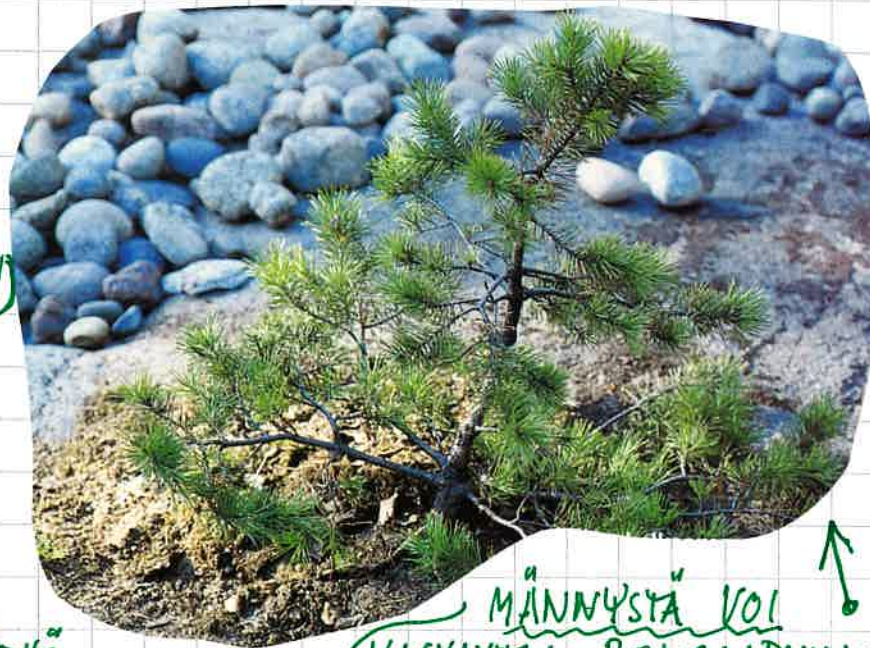
YKSITTÄISET KIVET OVAT ELETTÖMIÄ

TYYPILIN SOPIVA PATSAS JA LYHTY KOROSTAVA LUONNOLLISSUUTTA (KUIN SE OHSI-AINA OHLUT PAIKALLAAN.)

KASVIT MUODOSTAVAT SELKEITÄ KOKONAISUUKSIA esim.

- PIIPPUKÖYNNÖS
- ERILAISET HAVUT
- KOTKAN SIIVET JA MUUT SANIAISET
- TARHAVARJOHILPAT
- JALOANGERVOT RÖNSYTIARELLA
- AUPPIRUOSUT
- SIROTUOMIPIHLAJAT
- PIENIKOKKAINEN KÄRHÖ
- MATALAT MAKSARUOHOT JA MAANPEITTEKASVIT

JOKAINEN TULEE NÄHDYKSI!
(EI ISOJA SEKAVIA KASVIRYHMIÄ!)
(KASVI)

MÄNNYSTÄ VOI KASVATTAA BONSAIPUUN!
LEIKKAUS ALOITETAAN PIENENÄ POISTAEN PUOLET VUOSIKASVUSTA!
• OKSIA TAIVUTTA MALHA OHJATAAN KASVUA! (10)

KIVIPUUTARHA ONNISTO
JOS TONTILLA EI OLE
ISOJA LEHTIPUITA!

KIVIPUUTARHA

• EROAA KIVIKKOPUUTARHASTA SILLÄ,
ETÄ KAIKKI PINNAT ON TÄYTETTY
ERILAISILLA KIVILLA JA OLESKELU-
ALUEET ON LAATOITETTU ERILAISILLA
LAATOILMA!

• ON SUURI TÖINEN JA KIVIÄ ON OLTAVA
RUNSAASTI

• MAANPÄÄLLE LAITETAAN SUODATINKANGAS
JONKA PÄÄLLE KIVET LAJOTTAAN TIIVIKSI
KERROKSEKSI

• MULTAA JA MAANPARANNUSTA TARVITAAN
NIISSÄ KOHDIN MIHIN ISTUTETAAN KASVEJA

• KUOPAT ON HYVÄ TEHDÄ ENSIN JA TÄYTTÄÄ
MULLAKKA. RISTIVILLHOLLA TEHDÄÄN
AUKKO SUODATINKANGAASEEN

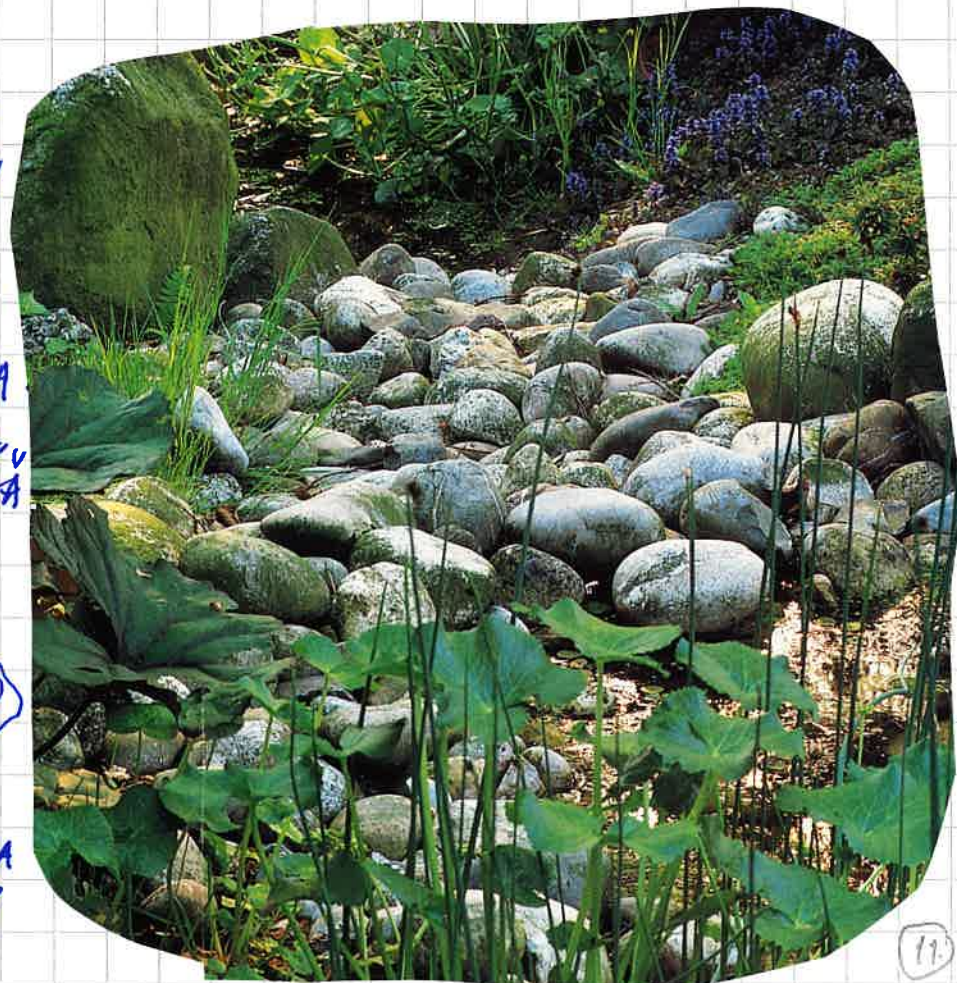
• PERUSTUSVAIHE ON TEHTÄVÄ HUOLELLA, NUN
MYÖHEMMIN HOITO ON HELPPOA!

• LAATOITUKSET TEHDÄÄN SOPIVAN MUOTOISILLA
JA VÄRISILLÄ LAATOILLA, TIILEILLÄ TAI
LUOSKEKIVILLÄ.

SOPIVIA KASVEJA

SOPIVAT
KASVUOLO-
SUHTEET!

- KATAJAT • TUIJAT ERI MUOTOISET • TUIVIOT
- TAPONLEHDET • VARJOHIIPAT • ROTKOLEMMIKIT
- AITSALEAT • ALPPIROUSUT • MARJA-ARONIA
- RIIPPAPAJU JA MUUT MUOTOPOUT.
- PÄIVÄNKILJAT • HEINÄT • SANIAISET
- KIINANCAIKKUKÖYNNÖS • KÖYNNÖS HORTENSSSIA

VESIAIHE KIVIKKONA

- SE VOI OLLA LUONNON-PURO, TAI KOSTEIKKO, JONKA REUNOJA ON SIISTITTY KIVILLA
- TAI TEHTY ALLAS, PURO TAI VALMIS VESIAIHE!
- TÄRKEÄÄ ON, ETTÄ SE ON
 - LUONNOLLISEN NÄKÖINEN
 - SOPII PAIKKAAN
 - ON TURVALLINEN
- YMPÄRISTÖN VOI MUOKATA KASVEILLE SOPIVAKSI
- MONET KOSTEIKKOKASVIT KASVAVAT HYVIN, KUNHAN ON TARPEEKSI KOSTEAA JA RIITTÄVÄSTI TILAA.
- SUODATINKANGAS ON SILLOIN PAIKALLAAN, JOS PAIKALLA KASVAA LUONTAISESTI PAJON KASVEJA.

KASVIT PITÄÄ OLLA PAIKKAAN SOPIVAT

- AURINGON
- KOSTEUDUN JA
- MAANLAADUN MUKAAN
- MAANPEITE KASVEJA • SAROJA • KELTAKURJENMIKKOJA HEINIA JA MUITA EI TOIVOTTUJA KASVEJA.
- SANIAISIA • SAMMALTA • ATSALEOJA • ALPPIRUUSUJA
- RANPAKUKKAA • RENTOKKAA • ALPEJA • OSMAKÄÄMIÄ
- KUUNLIJOJA • ROTKOLEMMIKKEJÄ • POIMULEHTEÄ

"TÄRKEÄÄ HUOLEHTIÄ" ETTÄ ON

- VEDEN LÄPÄISEVÄÄ MAATA
- RIKKARUOHTOMUUS
- TARPEEKSI AURINKOA
- LOIVA RINNE PARAS

SINIPIIKKI-PUTKI
TAI
SINIPALLO-
OHDAKE

KUIVAN PAIKAN KIVIKKO

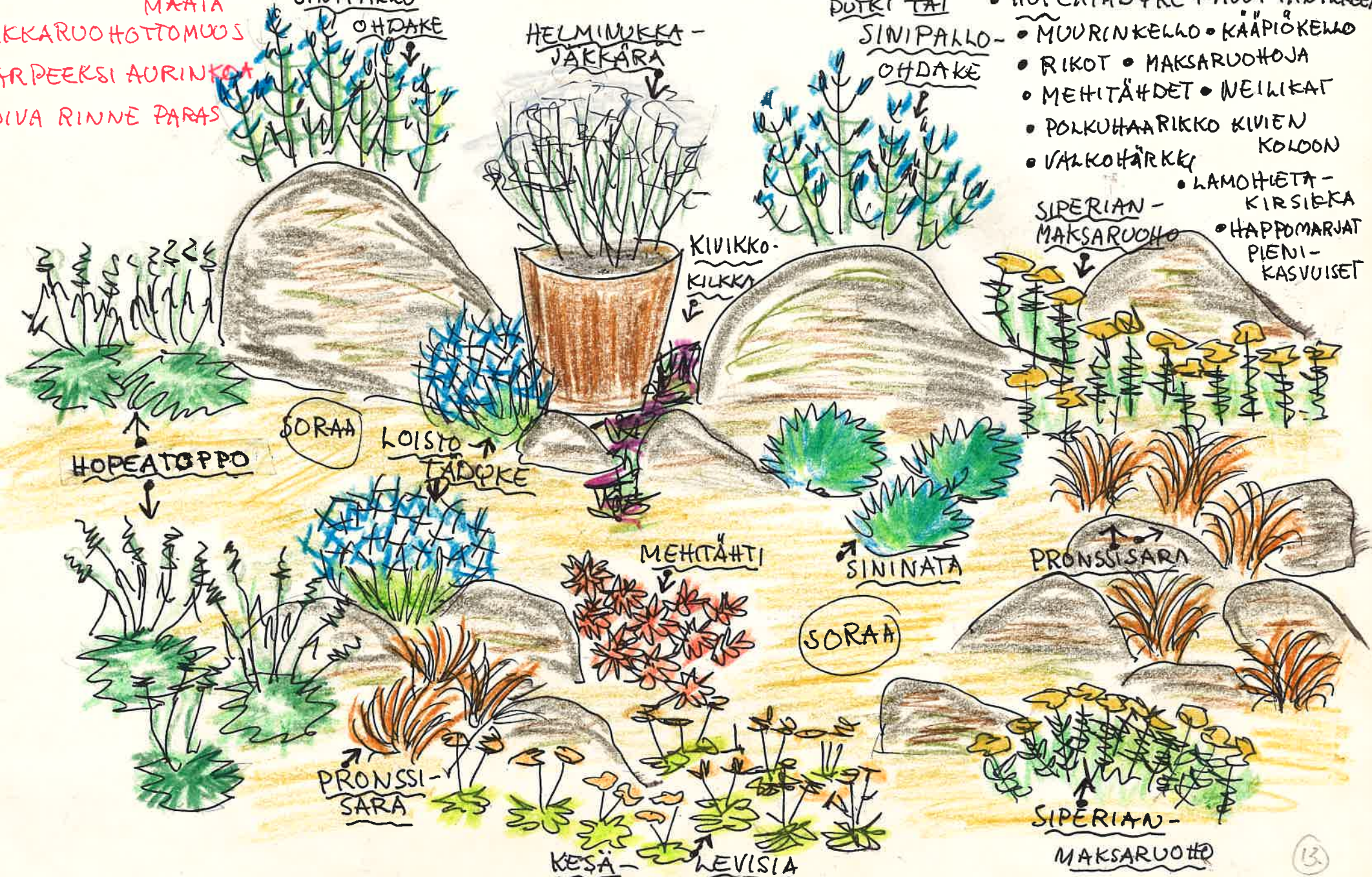
HELMIMUKKA-
JÄKKÄRA

SINIPIIKKI-
PUTKI TAI
SINIPALLO-
OHDAKE

KASVEJA AURINKOON

- HOPEALEHTISIÄ KASVEJA
 - NUKKAPÄHKÄMÖ
 - VILLAKKO
 - HOPEATÄDYKE + MUUT TÄDYKKEET
 - MUURINKELLO
 - KÄÄPIÖKELLO
 - RIKOT
 - MAKSARUOHOJA
 - MEHTÄHDET
 - NEILIKAT
 - POLKUHAARIKKO KIVIEN KOLOON
 - VALKOHÄRKKI
 - LAMOHIETA-KIRSIEKA
 - HAPPMARJAT PIENI-KASVUISET

SIPERIAN-
MAKSARUOHO

KUKKIVAT KASVIT
TARVITSEVAT
AINAKIN PUOLIVARJOA
OSAN PÄIVÄSTÄ!

VARJON SIIMEKSESSÄ

HAPAN MAA

MAA KATETTU
• SAMMALELLA
• SORALLA TAI
• KUORIKATTEELLA

LEIKATTU
METSÄKOUSI

KIVET ANTAVALT
SUOJAA

KALLIO -
IMARE

LEIKATTU
METSÄKOUSI

KIVIKKOALUEJUORI
TAI
HIRVENKIEWI

KOTKAN-
SILPI-
SANTAINEN

TAPON-
LEHTI

PIKKUTANVI

VARJO-
RIKKO

KUUNNIN
PIENI KASVOINEN

KIURUN-
KANNUS

KEVÄTESIKKO

ARONVUOKKO

KAMPA SANTAINEN
(15 cm)

RÖNSYTIARELLA

LAMOSALMI
EPÄVARMA
TALVEHTIJA